

PODKLADY KE STÁTNÍM ZÁVĚREČNÝM ZKOUŠKÁM

pro bakalářský studijní program **Ekonomika a management,**
specializace **Podniková ekonomika a management**

II. **PODNIKOVÁ EKONOMIKA (Podniková ekonomika, Finanční účetnictví, Manažerské účetnictví, Podnikové finance, Podnikání, Právo obchodních korporací)**

(1) Vymezení podnikové ekonomiky – výrobní faktory, podnikové procesy, funkce, cíle, zájmové skupiny a podnikové okolí

- Podniková ekonomika jako věda, rozdíl mezi ekonomii a ekonomikou, vazba na jiné vědní disciplíny.
- Výrobní faktory z podnikohospodářského pohledu, hospodárnost, měřítko efektivnosti, rentabilita.
- Podnikové procesy a podnikové funkce. Typologie podniků.
- Podnikové cíle, stakeholders a podnikové okolí.

(2) Zákonná úprava účetnictví v ČR. Základní účetní kategorie, základní metodické prvky v účetnictví

- Zákon o účetnictví, prováděcí vyhláška k zákonu o účetnictví pro podnikatelské subjekty, české účetní standardy, příp. zákon o obchodních korporacích, IAS/IFRS, US GAAP.
- Kategorizace účetních jednotek.
- Definice základních účetních kategorií (Aktiva, Závazky, Vlastní kapitál, Náklady, Výnosy), bilanční rovnice ($A = VK + Z$), podvojnost, základní rozvahové změny v účetnictví.
- Základní metodické prvky v účetnictví (oceňování, podvojnost, souvztažnost, inventarizace, předvaha), jejich praktické aplikace.

(3) Uživatelé účetních informací a jejich rozhodovací úlohy a základní funkce účetnictví

- Funkce účetnictví (opora paměti, důkazní prostředek, přehled pro vlastníka, vyměření daní, informace o zdatnosti managementu, podpora rozhodování).
- Uživatelé účetních informací (interní, externí, vlastník, manažer, věřitel, zaměstnanec, stát) a jejich rozhodovací úlohy.
- GAAP (zásada účetní jednotky, trvání podniku, oceňování, periodicita, objektivita, úplnost, opatrnost, konzistence, substance over form).
- Vztah nákladového / manažerského a finančního účetnictví: pojem, uživatelé, cíle, nástroje.

(4) Účetnictví v kontextu EU – harmonizace účetnictví, IAS/IFRS, US GAAP

- Koncepční rámec IAS IFRS (cíl účetního výkaznictví, kvalitativní charakteristiky účetních informací, základní předpoklady, prvky účetních výkazů, koncept uchování kapitálu).
- Harmonizace a regulace účetnictví na národní, evropské a světové úrovni (zákon, IAS/ IFRS, US GAAP).

(5) Závěrka a základní účetní výkazy – uzávěrka a uzávěrkové operace závěrka

- Rozvaha – obsah, funkce, struktura, mimorozvahové / podrozvahové položky.
- Výsledovka – obsah, funkce, struktura, manažerský pohled na výsledovku, druhové a účelové členění výsledovky.
- Cash-flow (výkaz o peněžních tocích) – obsah, funkce, struktura, vztah k výsledovce.
- Výkaz o změnách VK, příloha k účetní uzávěrce, vztahy a vazby mezi výkazy.
- Uzávěrkové operace – inventarizace, inventarizační rozdíly, uzavření účtů, reklasifikace, bilanční kontinuita.
- Podstata a význam konsolidované účetní závěrky.

(6) Rozpočet jeho využití a vyhodnocení

- Vymezení pojmu, funkce (plánování, stimulace, kontrola, měření výkonnosti atd.).
- Variantní rozpočet, pevný rozpočet.
- Sestavování rozpočtu – metody, zdroje dat, Zero Based Budgeting .
- Vyhodnocování rozpočtu (objemová a spotřební odchylka, odchylka ze změny struktury).
- Typy odchylek: Kvantitativní a kvalitativní, objemová a spotřební, ze změny struktury, využití a nevyužití fixní náklady.
- Využití odchylek pro řízení.

(7) Majetková výstavba podniku

- Dlouhodobý majetek – funkce, vymezení, definiční znaky, oceňování, způsoby pořizování.
- Užívání, odepisování (účetní, daňové), vyřazení (doodepsání, prodej, zničení, dar).
- Opravná položka k dlouhodobému majetku a trvalé snížení hodnoty (odpis) – význam, dopad, vznik, užití, zánik.
- Opravy a údržby x technické zhodnocení.
- Oběžný majetek podniku. Likvidita. Čistý pracovní kapitál.

(8) Zásoby, řízení zásob. Výrobní kapacita.

- Skupiny zásob. Základní pojmy (běžná, minimální, maximální, pojistná zásoba). Operativní a strategické řízení zásob. Pilový diagram, průběh hladiny zásob v čase.
- Optimalizační model řízení zásob. Závislost výše celkových nákladů na velikosti dodávky.
- Hodnocení efektivity řízení zásob (obrátky, doba obrátů).
- Zásoby – funkce a význam, struktura.
- Metody oceňování zásob (FIFO, LIFO, HIFO, individuální ocenění, pevná skladní cena a jejich dopady do HV).
- Metody evidence zásob (průběžná, periodická), podstata, význam, užití a jejich vliv na HV.
- Plánování výrobního programu, výrobní kapacita.
- Účtování zásob vlastní činnosti.

(9) Pohledávky – dlouhodobé, krátkodobé, význam a funkce, účetní zachycení

- Krátkodobé pohledávky – struktura, podstata, význam, řízení.
- Dlouhodobé pohledávky – struktura, podstata, význam, řízení.
- Zachycení pohledávek v účetních výkazech, jejich klasifikace.
- Opravné položky k pohledávkám.

(10) Finanční majetek – dlouhodobý, krátkodobý, cenné papíry

- Dlouhodobý finanční majetek – podstata, funkce, pořízení, oceňování, přeceňování.
- Investice bez vlivu, s podstatným vlivem, s rozhodujícím vlivem – podstata, oceňování, přeceňování, konsolidace.
- Krátkodobé cenné papíry – podstata, funkce, typy (majetkové, dluhové), výnosnost, oceňování (k okamžiku pořízení a k datu účetní závěrky).
- Krátkodobý finanční majetek – pokladna, ceniny, bankovní účty, význam účtu peníze na cestě.
- Podíly v dceřiných společnostech (pořízení, přecenění).

(11) Kapitálová výstavba podniku. Finanční páka a daňový efekt

- Složky kapitálu podniku a jejich charakteristika.
- Vlastní kapitál – vymezení, význam a funkce, struktura. Zakládání podniku (závodu), založení x vznik, vklady do podniku, výběry z podniku. Složky vlastního kapitálu (základní kapitál, ážio, kapitálové fondy, rezervní fond, statutární fondy, ostatní fondy, výsledek hospodaření).
- Výkaz o změnách vlastního kapitálu – význam, funkce, informační potenciál, typová struktura.
- Důvody užití cizího kapitálu podnikem, výhody a nevýhody.
- Optimální kapitálová struktura. Náklady na kapitál.

(12) Závazky – dlouhodobé, krátkodobé. Význam a funkce, úročení, dluhopisy, bankovní úvěry

- Dlouhodobé závazky – dluhové cenné papíry emitované, náklady emise, úrok, dlouhodobé úvěry, význam, podstata, funkce.
- Náklady kapitálu – podstata, způsob výpočtu, využití při řízení.
- Krátkodobé závazky – struktura, podstata, význam, řízení, závazky v cizí měně.
- Závazky vůči zaměstnancům (mzdy, hrubá mzda, čistá mzda).

(13) Dohadné položky, časové rozlišení. Rezervy a jejich význam

- Dohadné položky (dohadné účty aktivní, dohadné účty pasivní) – podstata, význam, funkce, vznik, zánik, dopad do HV.
- Časové rozlišení (náklady příštích období, výnosy příštích období, příjmy příštích období, výdaje příštích období) – podstata, význam, funkce, vznik, zánik, dopad do HV.
- Rezervy – podstata, funkce, vznik, užití, zánik.
- Rezervy – dopad do HV účetní jednotky, české pojetí rezerv, mezinárodní pojetí rezerv.

(14) Náklady podniku. Manažerské pojetí nákladů – ekonomické náklady. Třídění nákladů

- Definice nákladů a základní kategorie nákladů (celkové, průměrné, přírůstkové, marginální).
- Druhové a účelové třídění nákladů (náklady technologické a na obsluhu a řízení; jednicové a režijní náklady; přímé a nepřímé náklady).
- Definice variabilních a fixních nákladů podniku. Grafické znázornění průběhu nákladů. Nákladová funkce a způsoby jejího odhadu. Využití členění fixních a variabilních nákladů při řízení zisku (bod zvratu), stanovení minimální prodejní ceny (marže).
- Provozní páka. Bod zvratu. Využité a nevyužité fixní náklady a relativní úspora fixních nákladů.
- Ekonomické náklady (explicitní a implicitní, relevantní a irelevantní, oportunitní náklady).

(15) Stanovení hospodářského výsledku. Klasifikace zisku. Vnitropodnikový výsledek hospodaření

- Hospodářský výsledek – definice výnosů a nákladů, účet zisku a ztráty, výkaz zisku a ztráty, podstata, informační potenciál, struktura, vazba mezi rozvahou a výkazem zisku a ztráty.
- Rozdělování HV – schvalovací proces, zákonná povinnost dle zákona o obchodních korporacích, rozdělení zisku, úhrada ztráty.
- Úloha zisku v podnikání. Klasifikace zisku (EAT, EBT, EBIT), význam klasifikace pro finanční analýzu.
- Účetní x čistý zisk.
- Vnitropodnikový výsledek hospodaření – interní výnosy, interní náklady, vnitropodniková cena, organizační a ekonomická struktura.

(16) Kalkulace nákladů. Všeobecný kalkulační vzorec. Kalkulace úplných a neúplných nákladů

- Základní pojmy – kalkulace, kalkulační jednice, kalkulované množství. Kalkulační členění nákladů. Všeobecný kalkulační vzorec. Kalkulace variabilních a plných nákladů.
- Kalkulace úplných a neúplných nákladů, význam, rozdíly. Příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku, hrubé rozpětí.

(17) Metody kalkulace. Kalkulační systém

- Metody kalkulace (dělením, přírážková kalkulace).
- Propočtová, plánová, operativní, výsledná.
- Využití kalkulačního systému, vztahy uvnitř kalkulačního systému.

(18) Financování podniku. Cash flow

- Druhy financování podniku (běžné, mimořádné, externí, interní, samofinancování, krátkodobé, dlouhodobé).
- Řízení pracovního kapitálu a přístupy k jeho financování (agresivní, konzervativní, umírněné).
- Stanovení výše oběžného majetku.
- Cash flow. Metody stanovení cash flow (přímá, nepřímá). Rozdíl mezi cash flow a ziskem.

(19) Finanční analýza. Základní metody a postup finanční analýzy

- Postup finanční analýzy. Uvedení základních metod.
- Procentní rozbor (horizontální a vertikální analýza).
- Poměrové ukazatele (aktivity, likvidity, rentability, zadluženosti, kapitálového trhu) a komparativní analýza.
- Predikční bankrotní modely.

(20) Řízení efektivnosti podnikatelského procesu. Pyramidová soustava finančních ukazatelů

- Kritéria řízení efektivnosti podnikatelského procesu. Rentabilita vlastního kapitálu. Rentabilita aktiv.
- Vztah účinnosti, efektivnosti a hospodárnosti; úspornost, výtěžnost. Kvalitativní a kvantitativní odchylka.
- Pyramidální soustava finančních ukazatelů. Du Pont rozklad.

(21) Charakteristika finančních dokumentů

- Klasifikace a charakteristika finančních dokumentů.
- Klasifikace cenných papírů.
- Dlužnické cenné papíry, majetkové cenné papíry, deriváty.

(22) Finanční instituce a finanční trhy

- Klasifikace a charakteristika finančních trhů.
- Kapitálové trhy, burzy a mimoburzovní trhy v České republice a ve světě.
- Klasifikace a charakteristika finančních institucí.

(23) Výroba a plánování výrobního programu

- Výrobní činnost.
- Plánování výroby (program, proces, zajištění vyr. faktorů). Zařazení výrobku do výrobního programu.
- Výrobní kapacita. Výkon výrobního zařízení. Kapacitní norma pracnosti. Časové fondy.

(24) Charakteristika investic. Fáze investičního procesu. Metody hodnocení investic

- Charakteristika investic a jejich klasifikace v podniku. Fáze investičního procesu.
- Metody hodnocení investic – dynamické a statické.
- Zdroje financování investic. Kapitálové výdaje. Faktor času a rizika, budoucí peněžní příjmy.
- Investiční teorie. Teorie portfolia. Riziko, výnosy a složení portfolia. Oceňování akcií a investiční styly.

(25) Vstup do podnikání: hodnoty osobnosti, podnikatelský nápad, podnikatelské prostředí

- Klíčové otázky začínajícího podnikatele – základní skupiny hodnot, skupiny lidí, cesta ke „sweet spot“.
- Podnikatelský nápad – struktura a obsah podnikatelského plánu (údaje o vlastnících, podnik a jeho podnikatelská příležitost, produkt, konkurenční výhoda, zajištění vstupů, časový harmonogram, konkurence, způsob stanovení prodejní ceny produktu, marketing, personální zdroje, finanční plán, rizika).
- Metoda Lean Canvas (klíčová partnerství, klíčové činnosti, klíčové zdroje, hodnotové nabídky, vztahy se zákazníky, distribuční kanály, zákaznické segmenty, struktura nákladů, zdroje příjmů).
- Charakteristika podnikatelského prostředí.

(26) Aspekty podnikání, zakladatelský rozpočet, daňové aspekty

- Podnikatel vs. Manažer.
- Náležitosti zahájení činnosti – živnostenské podnikání (živnostenské oprávnění, koncese), právnické osoby (nezbytnosti založení a vzniku s.r.o. apod.)
- Zakladatelský rozpočet.
- Daňová soustava ČR, daňová optimalizace, daňové ráje, zdravotní a sociální pojištění (podnikatelského subjektu – právnické osoby, OSVČ).

(27) Právnické osoby. Založení, vznik. Právní osobnost. Orgány. Obchodní rejstřík. Korporace, spolek, fundace, nadační fond, ústav

- Pojem, prameny, vztah NOZ a ZOK, vymezení základních pojmů, orgány právnické osoby (statutární orgán, nejvyšší orgán, kontrolní orgán), dělení právnických osob dle NOZ a ZOK.
- Předběžná společnost, účel právnických osob, kolektivní x monokratický orgán, usnášenišchopnost orgánu. Vztah člena orgánu a právnické osoby, zákaz konkurence.
- Vymezení jednotlivých typů korporací dle NOZ. Vymezení základních odlišností. Orgány. Založení, vznik, účel, zánik, likvidace. Kritéria pro volbu právní formy podnikání v ČR.

(28) Sdružování podniků. Společné a nadnárodní podniky

- Sdružování podniků. Koncentrace a kooperace. Fúze a akvizice. Strategické aliance.
- Společné a nadnárodní podniky (podnikání s kapitálovou účastí a bez kapitálové účasti), joint ventures.

(29) Podnikání. Podnikatel. Závod. Zastoupení podnikatele, prokura. Právo obchodních korporací obecně. Podíl. Vklad. Základní kapitál

- Vymezení pojmu podnikání, podnikatel, závod.
- Sídlo podnikatele, zastoupení podnikatele (překročení zástupčího oprávnění).
- Neoprávněné podnikání (§ 5 odst. 2 NOZ).
- Dělení obchodních korporací podle ZOK, vymezení základních rozdílů mezi osobními a kapitálovými společnostmi.
- Peněžitý, nepeněžitý vklad, správce vkladu, základní kapitál, podíl na zisku, vypořádací podíl, podíl na likvidačním zůstatku.
- Aplikace – výběr vhodné organizačně právní formy obchodní korporace (včetně argumentace).
- Aplikace – postup při řešení modelového příkladu – v jednotlivých krocích a fázích popsat proces založení a vzniku společnosti.

(30) Obchodní korporace – osobní společnosti. Veřejná obchodní společnost. Komanditní společnost

- Veřejná obchodní společnost, komanditní společnost: pojem, struktura, orgány, výkon podnikatelské činnosti.
- Vztahy uvnitř korporace.
- Zákonné podmínky pro výkon funkce statutárního orgánu.
- Aplikace – argumentace z hlediska vhodnosti výběru organizačně právní formy pro výkon podnikatelské činnosti.
- Vnitřní diference mezi formami (VOS, KS).
- Komanditní suma.

(31) Společnost s ručením omezeným

- Pojem, struktura, orgány, výkon podnikatelské činnosti.
- Vztahy uvnitř korporace – mezi jednotlivými orgány.
- Proces rozhodování v korporaci.
- Zákonné podmínky pro výkon funkce statutárního orgánu.
- Aplikace – argumentace z hlediska vhodnosti výběru organizačně právní formy pro výkon podnikatelské činnosti.
- Převod obchodního podílu.

(32) Družstvo. Proces rozhodování v korporaci

- Pojem, struktura, orgány, výkon podnikatelské činnosti.
- Vztahy uvnitř korporace – mezi jednotlivými orgány.
- Proces rozhodování v korporaci.
- Zákonné podmínky pro výkon funkce statutárního orgánu.
- Aplikace – argumentace z hlediska vhodnosti výběru organizačně právní formy pro výkon podnikatelské činnosti.
- Vnitřní diference mezi formami (DR, SCE).

(33) Akciová společnost. Proces rozhodování v korporaci. Akcie

- Pojem, struktura, orgány, výkon podnikatelské činnosti.
- Vztahy uvnitř korporace – mezi jednotlivými orgány.
- Proces rozhodování v korporaci.
- Zákonné podmínky pro výkon funkce statutárního orgánu.
- Aplikace – argumentace z hlediska vhodnosti výběru organizačně právní formy pro výkon podnikatelské činnosti.
- Vnitřní diference mezi formami (AS, SE).
- Akcie jako cenný papír, převoditelnost podílu v AS (včetně možností převodu na veřejném trhu).
- Aplikace.

(34) Kupní smlouva obecně. Koupě a směna. Prodej zboží v obchodě. Práva z vadného plnění. Smlouva o dílo. Způsob provádění díla. Vlastnické právo k předmětu díla. Provedení díla. Cena za dílo. Určení ceny podle rozpočtu. Vady díla

- Pojem, předmět, podstatné a nepodstatné části, rozdíly od smlouvy o dílo.
- Forma.
- Uzavírání kupní smlouvy.
- Dodání zboží.
- Práva z vadného plnění (vady zjevné a skryté, faktické a právní, odstranitelné a neodstranitelné), záruka za jakost.

(35) Smlouvy o přenechání věci k užití jinému

- Výprosa.
- Výpůjčka.
- Zápůjčka – rozdíly.
- Nájem a pacht.
- Zvláštní pravidla o nájmu bytu a o nájmu prostor sloužících k podnikání.

(36) Smlouvy příkazního typu. Příkazní smlouva. Smlouva o zprostředkování. Komisní smlouva, Smlouva o zasilatelství. Smlouva o obchodním zastoupení

- Pojem, podstatné části smluv (předmět), forma.
- Aplikace – zejména ve vztahu k využití v rámci podnikatelské činnosti.